

Loodus regilaulus

Ma laulan mere maaksi

Tiiu Jaago

Lasteaiaõpetajate eesti keele õppeseminar
„Üle metsa, vurr! Keel ja keskkond“
Narva-Jõesuus, 19.2.2019

Loodus regilaulus

*Läksin teeda tipilista,
tipilista, täpilista,
maad aga marja varsilista*

*Ma laulan mere maaksi,
Mere kaldad kaladeksi,
Mere liiva linnaseksi.*

Argielu – visuaalsus
Sõnakõla

Laulu võim – sõna võim
Lauliku (sõna) jõud

*Helise, helise metsa,
kumise, kumise kõrbe,
hüia vasta, hiiekene,
laula vasta, laanekene:
minu hea hääle vasta,
lahedama laulu vasta*

*Kus mina, laps, need laulud õpsi?
Tieoteeda käiessa, [---]
Käisin teol kui tihane, [---]
Mõõda rohtu, rotikene,
mõõda maad, madalukene,
mõõdä tieda, tillukene
Sõnad sain siia selja roost,
lugud võtsin lutsu suust,
laulud latika ninasta*

Kus laulmine toimub?
Mets, kõrb, hiis, laas

Kust laulik oma laulud sai – kalad
inspireerisid?
Mina-tegelase võrdpilt: mina – tihane, rotike

Looduslaulud

Mõista, mõista, mu õdene,
mis paistab pajust ju punane,
üle metsa ümmargune,
läbi laane latergune?

ESTI REGILAULUDE ANDMEBAAS
ESTONIAN RUNIC SONGS' DATABASE

Maksimaalne eksportitav laulude arv on 1000

Uus otsing Näita otsingut Näita kaardil E 43569/71 (18) E Eksporti kõik

» Edasi » Lõppu

Number	Kokku 118 Näitan 1-2	Ko
AES, MT 117, 55 (7)	Sangaste khk., Sangaste	
AES, MT 283, 20/1 (2)	Kodavere khk., Raalvere	
E 80234 (3)	Suure-Jaani khk., Oulus	
E 83934 (2)	Põlva khk., Navi	
E 8428 (2)	Tarvastu khk., Kuressaare	
E 8627/50 (21)	Helme khk., Koorküla l.	
E 13935/6 (42)	Audru khk.	
E 17181/2 (29)	Tarvastu khk.	
E 24382/4 (1)	Tarvastu khk.	
E 28162/5 (32)	Jämsaja khk.	
E 33732/44	Pärnu-Jaagupi khk., Er	
E 43569/71 (18)	Pärnu khk., Sauga m.	
E 50998/9	Kuusalu khk.	
E 51982/5	Pärnu	
E 54680/1 (5)	Järva-Madise khk., Albu	
E 56029/30 (46)	Sangaste khk., Korijärve	
E 56039 (72)	Sangaste khk., Tagula k.	
E 58556	Rõuge khk., Haanja v., Tautsa k.	J. Gutmann 1926
E 59110/1 (7)	Tartu	Erna Põlsep 1926
E 59379/80	Tarvastu khk.	L. Depman teadmata

» Näita algset versiooni

E 43569/71 (18) < Pärnu khk., Sauga m. - Juhan Pulst (1902)

tüübinimed kontrollimata

Mõistatus

Looduslaulud

Mõista, mõista, mu õdene,
Mis paistab pajust ju punane,
Üle metsa ümmargune,
Läbi laane latergune?

Mis sest mõista, minagi mõistan
Päe päistab pajust ju punane
Üle metsa ümmargune
Läbi laane latergune.

» Edasi » Lõppu

» Regilauluportaal
» Eesti Rahvalaulude Arhiiv
» Eesti Kirjandusmuuseum
» Folklooriserver
» Soome runolaulude andmebaas
» andmebaasist
» tulemuste näitamine
» otsinguabi
» toetajad

ESTI RAHVALAULUDE ARHIIV
ESTI KIRJANDUSMUSEUM
EUROOPA LIIT
Eesti Rahvalaule ja Kirjanduse Euroopa Liidu toetusel

E 43569/71 (18) < Pärnu khk., Sauga m. - Juhan Pulst
(1902)

Teekonnad

Pulmalaulud

kus me lähme vastu ööda, vastu ööda, vastu kuuda, vastu ehavalge'eda, vastu pilgasta pimedat. Maa oli musta ja mudane, taevas laia ja lageda (E 71570/1 (13) < Virumaa)

tee oo kitsas ja kibine, taevas laia ja lageda, vee augud need sügavad, jõe kaldad need kabalad (E 64250 (18) < Hanila)

Kalendrilaulud

Mart on tulnud kaugelt maalt, läbi soo, üle rabade, läbi pikka pilliroo (E X 38 (191) < Tartu)

Mart põle tulnud siita maalta, Mart on tulnud kaugeelta, üle soo, üle rabade, ümmer ilma ümarguse, takka taeva ju punase, ümmer kuu see kõvera, ümmer vihma vikerkaarti, valge pilvede vahelta, kirju pilve keskeelta, sinipilvede seasta (H, Asper 102/7 (1) < Tori)

Ilmastik, aastaajad

Ori taevas

- Lätsi jälle kõndimaie. Hakkas **vihma** veeremaie, hakkas **rahet** rapputeme (H I 2, 106 < Halliste)
- Aru anti orjal aega, aru üksik tunnikene, jõuluks joosta emale. Siiski oli **vööni vetta**, vööni vetta, **põlvi lunda**, vaks oli **valgeta raheta** (H III 7, 481 < Põltsamaa)
- Aru anti orjal aega, vähe vaese lapse aega, joosta jõuluksi kojoje, mardiksi oma majaje. **Sügise jõed sügavad, kevade need laened laiad**. Hobu uppus ojaje, linalakka lainelle, kulda kõrbi kastesse, ori upukse lumeje (H VL 1887, 102 < Laiuse)
- Orja magamiskoht: **suur soo, lai laas**; peenar on tema pikka pinki, **sadu suuri** sängilauda, mätas pehme peaalune, kask laia katusealune; küünar vett on külje all

Lauliku keskkond ja laul

<http://www.folklore.ee/UTfolkl/loengud/poetika/exemplum/laul1.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=9Z21fk8DcRA>

Kas karjamaa on marjamaa?

Karjus marjal

Kävin karjassa kadala,
viersin marjassa madala,
kadalussa kabukussa,
Madalussa mantelissa.
Sain mone magusa marja,
mone sosterä sinise,

mone pohla puole küpse,
Mone vaarmu varsinesa
Emäle vien magusad marjad,
Oele sosterad sinised,
vennäle veripunased

H II 40, 690 (35) < Simititsa <
Kuusalu khk., Kolga rand - Madis
Odenberg < Els Migivor (1892)